

Otvorenje Mjeseca knjige
u Gradskoj knjižnici Zabok

POPULARNA TRIBINA

Klima i klimatske promjene
(fizikalne osnove)

Dr. sc. Čedo Branković

srijeda, 15. listopada 2025. u 17.30 sati

Sažetak:

Podaci mjerenja i motrenja vremenskih pojava i klime nedvojbeno ukazuju da se klima planeta Zemlje mijenja. Promjene se manifestiraju, npr. kroz višegodišnji trend povećanja temperature zraka, intenzivnije oborine, učestalije olujne nepogode i smanjenje polarnog morskog leda. Kroz dulje vremensko razdoblje ovakve promjene mogu značajno utjecati na socio-ekonomske prilike u društvu.

Klimatske promjene povezane su s promjenama u energetskej ravnoteži atmosfere, koja ovisi o koncentraciji i emisiji stakleničkih plinova, prije svega ugljičnog dioksida. Uloga čovjeka u porastu emisije ugljičnog dioksida izraženija je od sredine prošlog stoljeća. Klimatski modeli imaju nezamjenjljivu ulogu u znanstvenim projekcijama budućih klimatskih promjena. Međutim, zbog mnogih neizvjesnosti, klimatsko modeliranje mora se neprekidno usavršavati.

Životopis:

Čedo Branković rođen je 1949. u Zagrebu. Diplomirao je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu (PMF) u Zagrebu, smjer Geofizika s meteorologijom, gdje je magistrirao i doktorirao.

Od 1974. zaposlen je u Državnom hidrometeorološkom zavodu Hrvatske (DHMZ). God. 1982. radio je u podatkovnom centru međunarodnog projekta ALPEX (Alpski eksperiment) u Readingu, V. Britanija. U Readingu je također radio od 1983. do 2001. u Europskom centru za srednjoročne prognoze vremena (ECMWF), a od 2001. do 2003. u Abdus Salam Međunarodnom centru za teorijsku fiziku (ICTP) u Trstu. God. 2003. vratio se u Hrvatsku na DHMZ gdje je ostao do umirovljenja 2015. Od 2016. do 2018. član je tima za izradu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Vlade RH, koja je ozakonjena rješenjem Hrvatskog sabora u 2020.

Područje znanstvenog i stručnog djelovanja: dijagnostika numeričkih modela za prognozu vremena, sezonske prognoze i klimatske simulacije, sezonska prediktabilnost atmosfere, međugodišnje klimatske fluktuacije, te dinamička prilagodba klimatskih integracija i *ensemble* prognoza.

Sudjelovao je u oko desetak međunarodnih i domaćih znanstvenih projekata iz područja meteorologije i klimatologije, te na oko 50-ak međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova, na mnogima kao pozvani ili glavni predavač. Autor je i suautor u više od 170 znanstvenih i stručnih radova od kojih je oko 40 publiciranih u svjetski poznatim znanstvenim časopisima iz meteorologije i klimatologije (Bulletin of the American Meteorological Society (AMS), Climate Dynamics, International Journal of Climatology, Journal of Climate, Monthly Weather Review, Quarterly Journal of the Royal Meteorological Society (RMS)) i publikacijama Svjetske meteorološke organizacije (WMO). God. 1989. u časopisu Nature publiciran je rad *The 1988 US drought linked to anomalous sea surface temperature* u suautorstvu s T. Palmerom.

Član je Hrvatskog meteorološkog društva, RMS-a i AMS-a.